

ЕКОЛОГО-ГОСПОДАРСЬКА ОЦІНКА УРБАНІЗОВАНИХ ТЕРИТОРІЙ

²**Тітенко І.О.**, аспірант, спеціальність 051, Національний університет
біоресурсів і природокористування України, м. Київ
¹Науковий керівник: *Гуцько Л.А.*, к.е.н., доцент
к

В умовах ринкової економіки однією із головних цілей державної політики у галузі використання і охорони земель та земельних відносин у містах є створення умов для перетворення земельно-ресурсного потенціалу у потужний самодостатній фактор економічного розвитку. Це обумовлює необхідність суттєвого удосконалення системи формування режиму міського землекористування і застосування таких економічних важелів та інструментів управління, як: зонування земель, розроблення правил землекористування, визначення ринкової вартості землі, земельної ренти, оподаткування землекористування з врахуванням ринкової вартості.

Ефективне використання землекористування території безпосередньо залежить від її містобудівної цінності, а комплексне врахування архітектурно-містобудівних і землевпорядних традицій, природно-кліматичних, ландшафтних, національно-побутових та інших місцевих особливостей забезпечує можливість охорони навколишнього середовища, пам'яток історії та культури [1].

Еколого-господарська оцінка землекористування території, виражена у вигляді балансової таблиці, повинна обов'язково враховувати екологічні аспекти території, що облаштовується. Еколого-господарський баланс землекористування території – це співвідношення різних видів землекористування на території з урахуванням потенційних та реальних можливостей природи, що забезпечує стійкий розвиток та відтворення природних ресурсів та не викликає екологічних змін і наслідків [2, 3]. Еколого-господарська оцінка дозволяє виявити відхилення у розміщенні структурних елементів землекористування населеного пункту від нормативних документів.

Розглянемо ці аспекти досліджень на прикладі м. Київ, яке є столицею України, одним з найважливіших політичних, економічних, наукових, культурно-освітніх та релігійних центрів Європи.

На території міста зосереджено більше 6% виробничих та невиробничих фондів України. Обсяг валової доданої вартості, створеної в галузях економіки міста, в розрахунку на душу населення перевищує середній по Україні у два рази, а його частка в загальнодержавному обсязі становить 10,7%. За основними показниками економічного зростання Київ випереджує інші регіони держави.

За рівнем життя населення Києва відзначається показниками доходу, вищими від середніх по Україні; проте, це менше стандартів ООН для країн Центральної та Східної Європи на кінець 90-х років. Екологічна ситуація у столичному регіоні визначалась як складна, на окремих територіях близька до небезпечної. Обнадійливим фактором для столичного регіону є те, що фахівці відзначають високі оцінки самодостатності і самоочищення його території по основних забруднювачах. В останнє десятиріччя склалася тенденція погіршення стану здоров'я населення міста.

Згідно з Генеральним планом Києва [4], потреба в земельних ділянках для розміщення всіх видів будівництва на розрахунковий період становить 30,1 тис. га, в тому числі: житлового будівництва (включаючи громадське обслуговування, озеленені території загального користування, вулично-шляхову мережу) – 9,3 тис. га; промислово-комунального будівництва – 2,0 тис. га; об'єктів ринкової інфраструктури та цивільного будівництва – 1,6 тис. га; рекреаційних територій – 13,5 тис. га; об'єктів транспорту та вулично-шляхової мережі – 3,0 тис. га; інженерної підготовки території – 0,7 тис. га. Крім того, визначена потреба в курортних зонах - 4,25 тис. га і територіях масового відпочинку - 73,8 тис. га. З метою виявлення можливих джерел забезпечення потреби в територіях, здійснена оцінка внутрішніх (в існуючих межах міста) і зовнішніх (приміській зоні) територіальних ресурсів. Територія міста Києва в існуючих межах становить 83,6 тис.га, з них:

- ◆ землекористування сільбищної території – 23,9 тис. га (28,6%), за межами сільбищної – 59,7 тис. га (71,4%), в тому числі цивільна забудова – 0,5 тис. га (0,6%);
- ◆ землекористування озелених територій (включаючи ліси) – 36,7 тис. га (43,9%);
- ◆ землекористування вулично-шляхової мережі – 1,0 тис. га (1,3%);
- ◆ землекористування промислово-комунальних територій – 5,5 тис. га (6,6%);
- ◆ землекористування територій та споруд транспорту – 1,8 тис. га (2,1%);

- ◆ землекористування сільськогосподарських територій – 4,6 тис. га (5,5%);
- ◆ землекористування рекреаційних територій – 2,8 тис. га (3,3%);
- ◆ землекористування інших територій – 6,8 тис.га (8,2%).

Співставлення площ необхідних місту земель з наявним внутрішнім ресурсом свідчить про те, що для повного задоволення потреби необхідно залучення додаткових земельних ділянок за існуючими межами міста. У зв'язку з вищевикладеним та враховуючи зазначену вище потребу для розміщення всіх видів будівництва, а також для організації масового відпочинку, землекористування території м.Києва у проектних межах необхідно збільшити на 59,8 тис.га, що становитиме на 143403 га.

Список використаних джерел

1. Мартин А. Г., Гунько Л. А., Колганова І. Г. Планування розвитку територій : монографія. К. : Компринт, 2015. 275 с.
2. Третяк А.М. Екологія землекористування: теоретико-методологічні основи формування та адміністрування: [монографія]. Херсон, 2012. 440 с.
3. Гунько Л.А., Мединська Н.В., Колганова І.Г. Територіальні ресурси України та їх місце в європейському та глобальному вимірах. Приазовський економічний вісник. 2017. Випуск 4(04). С. 67–74.
4. Генеральний план м. Києва на період до 2020 р. Електронний ресурс: <http://kyiv-landuse.com>

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

**ЗБІРКА НАУКОВИХ ПРАЦЬ
МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ МОЛОДИХ
ВЧЕНИХ, СТУДЕНТІВ ТА АСПІРАНТІВ
ЗЕМЛЕУСТРІЙ І ТОПОГРАФІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ В УМОВАХ ВІЙНИ ТА
ПІСЛЯВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ І ЗМІНИ КЛІМАТУ"**

**7 - 8 березня 2024 р.
м. Київ, Україна**

УДК 332.3:528.4:551.583 «364» «366»

Друкується за рішенням Вченої ради факультету землепорядкування Національного університету біоресурсів і природокористування України, протокол № 8 від 19 квітня 2024 року

Рецензенти:

Євсюков Т.О. – доктор економічних наук, професор;

Кошель А.О. – доктор економічних наук, доцент;

Мединська Н.В. – доктор економічних наук, доцент.

Землеустрій і топографічна діяльність в умовах війни та післявоєнного відновлення і зміни клімату (GEOPOINT - 2024). Збірка наукових праць Міжнародної науково-практичної конференції молодих вчених, студентів та аспірантів (м. Київ, 7-10 березня 2024 р.) / За науковою редакцією проф. Ковальчука І.П. К.: Вид. центр НУБІП, 2024. 223 с.

У збірці наукових праць подаються результати досліджень, присвячених ролі землепорядкування і топографо-геодезичних та картографічних вишукувань у вирішенні проблем відбудови пошкоджених і зруйнованих російськими військами в період неоголошеної України війни поселень, об'єктів інфраструктури, сільськогосподарських і лісогосподарських угідь, гідротехнічних, енергетичних, водогосподарських та промислових споруд, природозаповідних, історико-культурних та інших складових навколишнього середовища України. Також висвітлюються питання, пов'язані з дослідженням впливу змін клімату на стан і використання земельних та водних ресурсів.

Для фахівців у сфері геодезії, картографії та землеустрою, екологів, географів, працівників аграрного сектору, природоохоронних установ, органів місцевого самоврядування.

За зміст публікацій, достовірність викладених наукових фактів відповідальність несуть автори.

Відповідальний за макетування і друк: доц. **Бутенко Є.В.**

I

S

В

N

©Колектив авторів

© Національний університет біоресурсів і природокористування України, 2024